

DAN IVAN (n. 1958) a absolvit Liceul „Sfântul Sava” din București. A urmat cursurile Facultății de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, pe care le-a încheiat în 1984. A profesat ca medic timp de opt ani. A străbătut, apoi, o lungă carieră de corporatist în domeniul farmaceutic. A lucrat, pentru o vreme (1998-1999), în Paris. Din 2016, s-a stabilit în Carintia, Austria. A debutat în poezie cu volumul *Pe străzi. Harap-Alb* (2017). *Mila 23* este debutul său în proză.

Dan Ivan

Mila 23

NEMIRA

Am știut că vreau să devin medic de pe la opt-nouă ani.

Nu știu exact de ce. Setea mesianică de a vindeca, de a face bine, vorbele meșteșugite ale mamei sau întâlnirile cu medicii din familie (un unchi, două mătuși, o altă mătușă asistentă medicală), poate toate acestea laolaltă. De altfel, îi întâlneam săptămânal. Până la moartea bunicilor din partea mamei, în fiecare duminică era masă mare de dimineață până seara. Acolo, în curtea bunicilor din București Noi, ne adunam o mulțime pestriță și zâmbitoare din trei generații. Mama a avut doi frați și trei surori, toți foarte glumeți și plăcuți, dar ea a rămas mereu sufletul întâlnirilor noastre, exuberantă și veselă, răspândind continuu voia bună în jur. După-amiaza sau seara negreșit se cântau românțe și cântece de pahar.

Când ploua sau era mai frig, intram în casă; unchiul meu deschidea pick-up-ul, iar plăcile începeau să ne rotească și pe noi printre cuvinte, ritmuri și amintiri. Părea că ne aflam acolo de sute de ani. Si tot râzând, veacuri în sir.

Așteptam cu drag plecările spre București Noi, chiar dacă drumul ne lua ceva timp. În perioada de care îmi aduc aminte,

noi veneam din cartierul Drumul Taberei. Luam autobuzul 37 până la Cișmigiu, apoi, lângă Catedrala Sfântul Iosif, ne urcam în tramvaiul 6. Călătoream vreo oră și ceva de la un capăt la altul al liniei, dar stăteam pe banchetă și aveam loc la fereastră; vara puteam chiar să coborâm geamul mare ce se făcea nevăzut sub pervazul de lemn lăcuit. La clasa a treia, un bilet costa 15 bani. Și vedeam Calea Griviței de la un cap la altul. Biserica Sfinții Voievozi și Baia Grivița, apoi vânzătorii de bragă, ceasornicarii și cizmarii, cu dughenele lor liliputane din preajma Căii Buzești; cinema Feroviar și Marna străjuite de încăperile pline de umbre ale magazinelor de postavuri și stofe. Podeaua neagră de scândură băițuită mirosea a traverse de cale ferată; de aici am cumpărat într-o după-amiază toridă pânza vișinie pentru steag, căci eram suporter necondiționat al Rapidului, ca bunicul meu, ca mama, unchii mei, verii, mătușile... Ca o haină de impiegat adiată anii întregi de fumul locomotivelor, eram impregnat până în adâncuri de tot ce însemna CFR. După vitrinele cu postav, se ieva mușuroiul Gării de Nord regurgitând călători prin toate ieșirile, ca un izbuc negru și neobosit. Vizavi de gară, vestitul magazin Sora, raiul kitsch-urilor din lumea întreagă. Urmau depozitele de vinuri. Ca niște hangii burduhoși ieșiți în maiou, butoaiile lor imense scoase pe caldarăm vegheau în capul străduțelor înguste pavate cu piatră. Vechiul pod Grant, cu fierul său înnegrit de vremuri și de fumul locomotivelor. Peste linii, potcoava Giuleștiului, unde am suferit de-atâtea ori, dar unde am trăit și bucurii cu sutele: Sandu Neagu marcând de la 20 de metri din „foarfecă pe spate“ sau Rică Răducanu, portarul surprins în ofsaid sau tot el dând gol cu capul, aşa cum promisese

înainte de meci. Pe dreapta, magazinul motocicliștilor, rezemat de gardul cimitirului Sfânta Vineri; în fiecare sămbătă și duminică, un pâlc nelipsit de motocicliști înțesa micul scuar din fața magazinului cu motoarele lor gălăgioase; să mai discute, să schimbe piese, să pună țara la cale. Atelierele Grivița și locomotivele lor cu aburi, magazinul Așchiuță, Dămăroaia. Apoi biserică și parcul Bazilescu, cu liniștea lui verde sau albă asternută în fața caselor scunde, ca un țol mare și răcoros. La capătul liniei, cum avea să fie pentru mai toată familia, cimitirul Străulești, înconjurat de maidane, raiul verde unde băteam și noi adeseori mingea. Mi se pare că am trăit o viață pe Calea asta a Griviței.

Poveștile duminicale nu erau despre pacienți sau boli, ci întâmplări hazlii din viața clanului. Anton Lucia Iolanda era numele de fată al mamei. Se născuse în 1926 în comuna Bogdan Vodă din județul Caliacra, azi în Bulgaria. Bunicul era pe atunci șef de gară în Bazargic, oraș reboezat de câteva ori după aceea. S-au oprit în cele din urmă la Donici. Ceferist din măduvă până-n oase, bunicul era nevoie să se mute dintr-un loc într-altul prin toată țara: șef de gară la Eforie, după aceea la Cernavodă, instructor de mișcare la Odesa în anii '41-'43, șef de gară de rezervă la Tiraspol și cine mai știe pe unde. Mama îmi spunea adesea: *Când o să fii doctor, să îi tratezi gratuit pe mineri și pe ceferiști, au viață grea; de multe ori, cumplit de grea.* Apoi, tot la îndemnul mamei, am citit *Sub stele*, romanul lui Cronin, și mi-am promis definitiv că îi voi trata gratuit pe mineri. Ceferiștii erau de mult în sufletul meu.

Însă legătura mea cu medicina s-a pecetluit încă de la naștere. M-am născut în București la Spitalul Filantropia, în raionul I.V. Stalin, numit cu încăpățânare aşa deși Tătuca, Ocrotitorul națiilor și câte și mai câte, crăpase de cinci ani. Nașterea a fost extrem de laborioasă, iar mama a refuzat forcepsul cu desăvârșire. Profesoară de matematică, a fost repartizată pentru o perioadă la o școală de hipoacuzici din București, gard în gard cu Liceul Sfântul Sava. Impresionată de bieții copii și citind fișele lor medicale, și-a dat seama că, la marea majoritate, cauza surdității era nașterea cu forcepsul. Acesta a fost motivul pentru care, atunci când a venit sorocul, ea s-a opus cu vehemență folosirii forcepsului. Auzul mi-a adus multe, multe bucurii de-atunci. Mulțumesc, mamă, pentru auz. și pentru tot restul. Numai că nefolosirea forcepsului a însemnat prelungirea travaliului, hemoragie și nevoie de transfuzie. Pe vremea aceea, existau donatori „de profesie“, oameni care donau sistematic sânge, erau remunerati și chiar puteau trăi din asta. Din păcate, donatorul nostru, al mamei și, deci, și al meu, avea o hepatită B pe care a „uitat“ să o declare. Așa se face că primele nouă luni din viață

mi le-am petrecut în spital. E-adevărat, doar ca pacient, dar făceam și eu ce puteam.

Pentru că mama era și ea internată, dar în alt pavilion, mă vizita zilnic una dintre mătuși, asistenta medicală. Plânsul meu se auzea de la parter, salonul cu pricina fiind la etajul doi.

– Uite, îl vedeți pe cel din colț care scâncește? Ăla se duce până dimineață!

Mătușa mea era speriată și copleșită.

– Stați liniștită, doamnă, nu moare ăsta, nu vedeți cum tipă? îi spunea medicul mătușii mele.

Se vede treaba că așa a fost.

De Spitalul Filantropia mă leagă multe întâmplări. Peste mulți ani de la naștere, am devenit directorul companiei care deținea fabrica de medicamente răsărită în incinta spitalului, o multinnațională. Tot acolo am făcut, ce să vezi?, stagiu de obstetrică și ginecologie din anul 6 de facultate. Filantropia era cea mai veche maternitate din Țara Românească. Si, culmea, a și rămas cea mai veche!

De altfel, nu-mi ieșe din minte un caraghioslăc din cursul de ginecologie: „una dintre metodele de contracepție botezată după numele inventatorului este gazarea spermatozoizilor prin metoda Aburel“. Din aceeași categorie: Analele Spitalului Fundeni – o revistă prestigioasă, nimic de zis, dar cu un nume nefericit.

La cursul unui eminent profesor de medicină internă, singurul la care mai mergeam, am constatat că tratamentele indicate în diverse boli nu țineau cont de mândra producție românească. În farmacii găseai numai produse autohtone, nimic rău în asta, însă tot ce se descoperise în ultimii zece-cincisprezece ani

rămânea doar în notițele noastre de curs. Sciam ca un apucat, ca să nu pierd nicio vorbuliță a domnului profesor. Astă până când în amfiteatrul a răsunat, într-o după-amiază, un clinchet de cuvinte care m-a țintuit:

Dolobid

Dolosal

Dolantin.

O succesiune muzicală de antialgice care m-a făcut să pierd mult la examenul de „policlinică“. Sunt întrebat care este tratamentul într-o oarecare afecțiune. Răspund ca vrăjit:

- Știu că răspunsul nu e cel corect, dar nu pot să mă abțin să vă zic:

Dolobid

Dolosal

Dolantin!

Stupoare totală! Și multe râsete la berea de după examen. Glorie eternă!

Și, desigur, un examen picat.

Acum treizeci și cinci de kilograme, multe fire de păr și câteva mii de sticle, în 1984, terminam găfăit cursurile Facultății de Medicină din București după ce, marcat de pierderea mamei, mă oprisem câteva luni, eu credeam că definitiv, din această sforăitoare aventură a cunoașterii care era medicina. Ca un somnambul, am fost repus pe șine de unchiul și de mătușa mea, medici amândoi, care aproape împotriva voinței mele se rugaseră cu umilință și perseverență de câțiva foști colegi, profesorii mei, să fiu primit la examene, în ciuda nenumăratelor absențe. Împins de la spate ca o drezină mecanică (tot CFR-ul), am parcurs ca într-un vis tot restul etapelor până la absolvire. Ceea ce nu am pierdut niciodată a fost dorința arzătoare de a vindeca, prin orice mijloace, prin orice metodă – și prin miracole, dacă s-ar fi putut. De fapt, mai ales prin miracole!

Am prins perioada când secundariatul a fost desființat, iar examenele de specialitate amâname *sine die*. Pentru că așa a vrut Coana Leana. Ce conta că pacienții urmau să nu mai aibă ani întregi specialiști?

– Lasă, dragă, că se descurcă ei și fără, ar fi zis Savanta de Renume Mondial.

Pauza asta a durat unsprezece ani și nu s-a putut încheia, ca multe alte idioțenii, decât cu dispariția fizică a Ceaușestilor în 1989.

Așadar, am fost repartizat la terminarea facultății la Spitalul Județean Tulcea, împreună cu încă aproape patruzeci de colegi „eminenți“. Un adevărat desant asupra spitalului care număra până la venirea noastră doar vreo douăzeci de medici și zece-doisprezece stagiari din anul al doilea și din al treilea. Desigur, i-am cucerit! Am fost o pacoste pe capul autorităților sanitare și județene, noi, cotropitorii. Nu aveau de niciunel pregarăite pentru noi, astfel că am locuit cu toții timp de vreo șase luni la cele trei hoteluri din oraș. Cum Tulcea avea statut de oraș de graniță, legea te obliga să nu stai mai mult de o lună la un hotel. Și-atunci, la fiecare treizeci de zile, ne achitam datorile și ne mutam de la Hotel Egreta la Hotelul Partidului și invers. Hotelul Delta, aflat pe faleză, era puțin mai scump, și-atunci ocoleam pe cât posibil cazarea aici. Nu și restaurantul, unde gașca noastră a cucerit rapid și definitiv inimile tuturor, de la șeful de sală până la ultimul bețiv. Vesta bună era că dintr-un salariu de 2 100 de lei puteai să achiți treizeci de nopți la un hotel și să mai și rămâi cu ceva. O dată pe lună puteau fi văzute pe străzile urbei două-trei grupuri de surghiuniți, suspect de veseli, de altfel, târâindu-și calabalâcul câteva străzi mai încolo.

Apropo de calabalâc. Cuvântul există și în limba suedeza și are o poveste interesantă. În 1709, Carol al XII-lea al Suediei, aliat cu hatmanul Ivan Mazepa al cazacilor ucraineni, pierde

bătălia de la Poltava, în Ucraina de azi, în fața armelor lui Petru cel Mare. Erau sfârșitul Imperiului Suedez și nașterea unei noi puteri în nord-estul Europei: Rusia. Campania grozavei armate suedeze pornise cu ani în urmă, declanșată de îndrăzneala lui Petru cel Mare de a construi un oraș pe un teritoriu suedez: Sankt-Petersburg. Carol al XII-lea, rănit și cu armata zdrobită, se retrage împreună cu 1 500 de oșteni și curtea sa în Moldova, la Tighina, zisă și Bender. Cu voia Imperiului Otoman, curtea lui Carol al XII-lea s-a pripășit la marginea Benderului pentru cinci ani. În tot acest timp, marele Imperiu Suedez a fost condus din Moldova. Au fost adoptate până și sarmalele, acestea rămânând, până în ziua de azi, bucate tradiționale suedeze. După cinci ani, negustorii din Bender și militarii din garnizoana turcă, exasperați de datorile suedezelor și de lunga lor sedere, îi atacă, provocând o mare busculadă. *Kalabaliken i Bender* este, de atunci, o expresie suedeza care sugerează dezordine, confuzie, haos. Deci, avem în comun cu suedezi sarmalele și calabalâcul. Tot după bătălia de la Poltava, prigoana dusă de Petru împotriva cazacilor a fost sursa primului val de haholi refugiați din calea urgiei „imperiale“ și pripășiți prin Delta Dunării.